

KAPITTEL 4

Om stillhet, raseri og rytme

Torgeir Rebolledo Pedersen

In this essay the poet Torgeir Rebolledo Pedersen explores the intersection of sound and silence in a text as a particular location for the creation of meaning. With reference to poems of Rolf Jacobsen and Robert Creeley, Pedersen asserts the reciprocity of sound and silence as conditions for each other, and for the life-affirming musical component of rhythm. While one property of silence is that it can never be total, whether in a text or in the world at large, another is that it can hold and harbor fury. Silence can thus be ambiguous, as an expression of unreflective and automatic passivity, but also a force within creative verbal expressions of rage and resistance, for instance against the politics of a previous prime minister who went on to lead NATO. Like the African slaves of history, we might understand the power of sound and silence harnessed in rhythm, in the service of survival and the expression of resistance. Pedersen understands both rhythm and silence dialectically, proposing that a particular, perhaps world-changing imperative may be found at the point of their intersection in the words of poetic texts.*

Prøv å bli ferdige nu

[...]

med [...] søndagsfrokostene og forbrenningsovnene,

[...]

Kom igjennom det og bli ferdige

med festforberedelser [...]

og markedsføringsanalyser

for det er sent,

det er altfor sent,

bli ferdige og kom hjem

til stillheten etterpå

som møter deg som et varmt blodsprøyt mot panden

og som tordenen underveis

Sitering av denne artikkelen: Pedersen, T.R. (2022). Om stillhet, raseri og rytme. I Hjorthol, G., Løvoll, H.S., Oltedal, E. & Sørbo, J.I. (Red.), *Stemma og stilla i musikk og litteratur. Festskrift til Magnar Åm* (s. 84–96). Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.158>
Lisens: CC BY-NC-ND.

* Denne teksten er ikkje fagfelleverdert.

og som slag av mektige klokker
 som får trommehindene til å dirre
 for ordene er ikke mere til,
 det er ikke flere ord,
 fra nu av skal alt tale
 med stemmene til sten og trær.

--

Stillheten som bor i gresset
 på undersiden av hvert strå
 og i det blå mellomrommet mellom stenene.
 Stillheten
 som følger etter skuddene og etter fuglesangen.
 Stillheten
 som legger teppet over den døde
 og som venter i trappene til alle er gått.
 Stillheten
 som legger seg som en fugleunge mellom dine hender,
 din eneste venn.

Og jeg kan fortsette å klippe og lime og sample og synthe inn og ut av tid og rom, jeg som kanskje også vil kalle meg modernist og imagist i arven etter nettopp Rolf Jacobsen, og om man roter det til i livet, må man vel kunne rydde i det med kunsten? Som her, i diktet «Stillheten etterpå», titteldiktet i hans samling fra 1965, med sine dirrende, tidvis svimlende spenn mellom hverdagslig beskrevne bokstaveligheter, slående metaforer og meditative tankesprang. Dikterblikk som senker og hever seg, senker og hever seg, fra det lille til det store, og fra det store til det lille igjen. Og i et annet dikt:

[...]

Sommerbakkens lille hvite pande
 er full av tanker den ikke kan holde fast på
 og hører til i en annen verden, krystallren
 men flyktigere, alltid musikk.

Bekkens tanker munner ikke ut i proklamering eller høylytt språk, den er en væreform hinsides:

[...]

Til denne verden hører også kvinnenens små lykker:

en katt i fanget, lave ord til barn
og alt som vokser, trådene i en vev
tre fingerspor på vinduene om aftenen,
det er for smått til å nevne men det er
kanskje det lave gresset i vårt liv

[...]

I diktet «*Deadline* kl. 23», taler den gamle avismann og redaktør, fra desken slår han opp en veldig forside; en førdigital livsfølelse som dufter trykksverte lang lei:

Jordklodens helautomatiske rotasjonspresse
trykker daglig sin avis, for den som kunne lese.
Adresseløs og katalogført i evigheten.

Kontinentenes blyfigurer ligger alt ferdigstøpte
som nattens klisjeer. Papirstrimlen
nøstes lydløst inn fra solens spole.
Settemaskinene klaprer med sekundenes bokstaver,
det høres som mitraljøseild. Alt skal med.

Alt skal med. Barnetårer, ditt slips
og liket i kufferten, fordøyelsesbesvær,
unnlatesstynder, din død [...]

For sine pro-nazistiske ledere som ansvarlig redaktør for *Kongsvinger Arbeiderblad* (senere *Glomdalen*) under okkupasjonen, ble Rolf Jacobsen dømt til tre års straffearbeid. Soningen besto stort sett av å utføre kokke- og kjøkkentjenester i tømmerkogen, for som tømmerhugger dugde han heller dårlig.

Rolf Jacobsen mistet sin lillebror, den aktive motstandsmannen Anton Jacobsen, i en leir utenfor Dresden i 1944, etter blant annet å ha vært Nacht und Nebel-fange i Natzweiler. Jeg kan vanskelig lese disse diktene, ikke minst «Stillheten etterpå», uten det i mente. Anton fikk tre år i natt og tåke, og døden til dessert. Rolf fikk tre år i tømmerskogen, og sitt dikterliv tilbake.

Han konverterte til katolisismen i 1951. Kan man se på diktet «Stillheten etterpå» som et immaterielt avlat, en slags indre soning i tillegg til den straffen han ellers måtte sone? Som en selverkjennende og stille ettertanke?

Forutsetningen for lyd er stillhet, og forutsetningen for stillhet er lyd. Forutsetningen for rytme er stillhet, i mellomrommene, i det blå mellomrommet mellom stenene, som Jacobsen skriver. Og i de blå mellomrommene mellom tonene.

Mellom hvert stopp, og hver begynnende bevegelse, mellom hvert trommeslag, mellom hvert trompetisk bop, er skiver av stillhet. To be, or not to be bop.

Forutsetningen for menneskelig liv er hjerteklokkas slag, hjerteklokka som slår blodet rundt i kroppen, slår i takt eller i utakt med selve livets rytme, språkets, musikkens og sangens rytme, slår for øret, det lyttende, på vegne av hodets resonanskasse, der vi (med særlig finstilte apparater) ennå kan registrere rester av lyd fra Big Bang.

Slik bekreftes jo også det paradoksale, at stillhet aldri er stillhet. Her er komponist John Cages kommentar til sitt vidgjetne verk «4.33»:

There is no such thing as an empty space or an empty time, there is always something to see or hear, in fact, try as we may to make a silence, we cannot!

Ok, relativ stillhet. Og snakkes om stillhet, snakkes også om undertrykt stillhet, da må snakkes om raseriet, det stigende raseriet, f.eks. Miles Davis' selvbevisste raseri: *In school I was the best, but the prizes went to boys with blue eyes, I made up my mind to outdo anybody white on my horn.*

Beethovens raseri var velkjent, ikke minst det han var i stand til å omsette i musikk, som raseriet mot sviket til hans frihets-, likhets- og brorskaps-helt Napoleon Bonaparte, da denne lot seg krone som keiser i selveste

Notre-Dame de Paris i 1804, og komponisten detroniserte keiseren ved å rive i stykker det tilegnede tittelbladet til sin tredje symfoni, og forærte den isteden til heltemotet som sådan (EROICA), pluss til et par av sine meséner.

Hvis man kan si om en kunstner hva Theodor Adorno sa om Beethoven; at hans musikk aldri har gått ut på dato, og at årsaken er at virkeligheten aldri har levd opp til hans musikk, forstått og lyttet til som «virkelig humanitet», vil det være enhver kunstner til stor ære. At så lenge virkeligheten ikke er i stand til å leve opp til kunstens estetiske og etiske kvaliteter, taler det så visst ikke til virkelighetens fordel.

Så skal man holde kjeft og telle til ti? Ja, er det ikke slik man hankses med paradokser? For å finne en siviliserende rytme, en rytme til sitt raseri? Men å finne rytme til sitt raseri, hva betyr det for meg? Å stemme ved stortingsvalg hvert fjerde år, representerer vel også en slags rytme? Men hva gjør jeg i mellomtiden? Nå, ti år etter Utøya? Hva gjorde jeg da for å sivilisere mitt raseri? Jeg skrev artikkelen KJÆRE LANDSMANN i Morgenbladet:

Kjære landsmann, min stats minister, du holder årlig tale, men for deg holdes knapt én? Jo, du får vel kongens med deg, men får du nyttårstale fra en undersått? Ikke meg bekjent, så her er en ganske nedenifra sett, et vennlig nyttårsnikk til deg, ingen subversiv sutring, tvert om, i all respekt, en konstruktiv og tverrpoetisk ytring, kanskje den rene lutring?

Hjemmejens og Bortejens, Jens i Dagmar og i Rognan, Jens i Durban, Libya og Afghanistan. Det store Vi's Jens, samholdsknokekoker Jens. Samholdskraftens Pappa, båret fram av bærekraftens Mamma.

Jens i jeans og Jens i dress, den folkets Jens du forega og fortsatt foregir å være. Guttenes og pikenes, smørende ski, smørende det store og polare Vi, forankret i hva politikk og poesi måtte ha felles; *meddiktning* og *meddrømming*.

Det som ennå kalles *sosialdemokrati*. Samfunnskapital og samfunnsarbeid til gjensidig nytte. Det motsatte av parasittisk ovenifranntte. Samfunn som å finne *sammen*, *høre sammen* og *synes sammen*, samfunn som å *finnes sammen* helt fra bunnen av, ikke for å mistes som en nedsnødd aksjeutpost, eller å bli påflydd nok et jagerfly fra USA. Eller å bli påtredd nok et direktiv fra EU, lovgitt av en uavsettelig kommisjon, ikke av et avsettelig parlament, og lobbet fram av ansiktsløs finansfiff. Så la leve Montesquieu og det hevdvunne parlamentariske prinsipp; at alle ting er tre.

Det haster, europeisk ungdom vil ikke lenger smøre krisepakker for finanseliter og betale for det med sin egen framtid og retten til å demonstrere mot det. Så hvem vet Jens, kanskje blir det din lodd, som dette annerledeslandets *annerledesmann*, å statuere et eksempel, i form av et Europa vi ikke visste om?

For du vet jo hva som skjedde og hva som kommer til å skje igjen, når det lokale ikke lenger finner seg igjen i det nasjonale, og det nasjonale ikke finner seg igjen i det føderale, og selv det føderale ikke lenger finner seg til rette i det markedsliberale. Når alt og alles credo er å gå med overskudd, med unntak av demokratiet.

Et samfunn lever riktignok ikke av ytringsfrihet alene, men kan faktisk dø, ene og alene på grunn av mangel på det. Og slik man ikke kan rette baker for smed, kan man heller ikke rette ord for gjerninger.

Dette skal vi svare på med mer demokrati, og mer åpenhet. Du fordømte ingen, det var ingen ennå å fordømme, det du gjorde var intet mindre enn å idømme demokratiet mer demokrati og åpenheten åpnere.

Så takk, O statsmann. Men det forplikter. Tordenen som ruller etter slike Satans lynnedslag lik det på Utøya, betyr jo minst av alt tilgivelse, ikke om måneder, ikke om år, kanskje aldri.

La oss heller minne hverandre om igjen på hva disse unge, levende som døde, står og sto for. På LO-kongressen, kort tid før han ble skutt, talte Tore Eikeland, daværende leder av Hordaland AUF, mot EUs tredje postdirektiv, vedrørende konkurranseutsetting av all post, nå også brev under 50 gram. På en framifrå måte forsvarte han postombringelsen i Norge som den er, han informerte også om forhold innen tysk postvesen (der direktivet nå er innført, takket være en årelatt fagbevegelse, og selv fast ansatte må søke sosialhjelp for å få endene til å møtes) før han avsluttet sin tale til stormende jubel: Å gå inn for et sånt direktiv, det er som å ha influensa, og så *betale for å få lungebetennelse*.

Det EØS-baserte EU i et nøtteskall? Kjære Jens, samholdskraftens pappa, båret fram av bærekraftens mamma, hun som bar oss uspurt inn, ikke stress med direktivene, bær oss heller ut av EØS, alle direktivers bamsefar!

Postens jobb å gå med overskudd? Nei postens jobb, den er å gå med post, som strømmens jobb og vannets jobb er å gå med strøm og vann. Livsnødvendigheter skal gå med livsnødvendigheter, ikke med overskudd til aksjeeiere.

Det påstås at et menneske lettes for 21 gram når det dør, man sier det er sjelens vekt. Å konkurransesette alt og alle levende får være nok, om man ikke må sette ut på anbud dødes sjeler og.

Så plant et tre for Tore Eikeland der Satan traff, og la oss sammen gå i stilling og forsvare det, i stedet for å krige mer for USA. Kort sagt Jens, vær litt mer AUF. Det folk du forega og fortsatt foregir å være, guttenes Jens og pikenes Jens, smørende det solidariske og store og polare Vi. Ikke med oljesand, men med bærekrefter *i seg selv*. Solkraft, bølgekraft og vindkraft.

For hvem kan vel gjenvinne sosialdemokratiets sjel, om ikke et enda grønnere og enda rødere prosjekt? Venstre er jo nå (tross *raddiskamuflasjen*) mer fagforenings-fiendtlig enn Høyre og Frp til sammen, så fortsett å forankr i folket det som er verdt forankring, gi ansatte en lønn å leve av, gi papirløse papirer og et liv å leve her.

Mer demokrati, mer åpenhet. Men med EURO som *Eureka*? Tvi. Ut siver tvilen, det lave lyset over EUs monetære dobbeltmonarki.

Og hva når EØS' fire friheter betyr at altfor få kan ta seg altfor mange friheter på altfor manges vegne? Og hva med anonyme akronymer som IMF, ECB og ESA? Mon bidrar ikke også de til, med sine institusjonelle og byråkratiske overgrep og sprell, til en slags *strukturell* vold? Som vel er like viktig å imøtegå som individuelle, hatefulle ytringer i internettets mørke kroker?

Svaret på *din* nyttårstale Jens, på vegne av alle analoge og digitale nabokjeringer, blir å bry seg både her og der, både her hjemme og i forhold til der borte.

Min stats kjære minister, ha et riktig godt nytt år! Ta på deg drømmenes pysjamas, stå opp i otta, som du sto opp, ta på deg arbeidsdagens grå dress, og når det kreves, også den representative sorte. Men la den børsnoterte henge. Den kler deg ikke. Vær heller den katedral du ble, som kunne ringe inn og romme så manges sorg og savn. Jens, kjære statsmann i vår smerte, da blir du også den definitive statsmann i vårt hjerte.

Hvis jeg skulle skrevet dette i dag; ville jeg gjentatt og lagt til, som selvutnevnt kommentator fra de monetære og militære slagmarker; på vår framtidens vegne: Hvorfor må vi fortsette å kaste barn ut med badevannet? Hvorfor må vi fortsette å konkurransesette barn i skogen? Kjære Jens, kom hjem! Vær heller krigsmann hjemme enn krigsmann ute, hjelp oss å få sosialdemokratiet på beina igjen, på føttene igjen, til å gjenfinne sine

røtter igjen, mer som det saprophytte til gjensidig nytte, framfor det parasitte til ensidig nytte, for hva annet blir det (for å supplere Tore Eikeland) enn en politikk som påfører sår vi betaler for å infisere?

Kjære Jens, det har kommet meg for øre at din kone frarådet deg å si ja til generalsekretærjobben i Nato. Man trenger ikke å være Nato-motstander for å rase mot hvordan du har bidratt til å rote til verden, det som toppet seg med den fatale bombingene av Libya. Vi som nå på sett og vis er blitt en ekstrastat i USA, dog uten stemmerett, men med bombeplikt.

Men hva gjør jeg ellers med mitt raseri? Jeg deler det opp i rytmiske rutiner, som smøre- og gjøremidler for mine gjøremål. Min leting, min lesing, min diktning, om eksistens jeg kjenner til, fordi jeg har kjent etter.

Slik Rolf Jacobsens danske kollega Inger Christensen sier, fritt sitert: Man oppnår ikke identitet før man selv tar del i en skapelsesprosess; at verden ikke blir til før vi selv gjør noe med den, uten dermed å sette likhetstegn mellom vår realitetssans og vår realiseringssans, som om det å sette ting til verden, realisere dem og profitere på dem, er blitt vårt eneste bilde på det virkelige, her målet er å «bli seg selv» som omdreiningspunkt, for det gir jo et samfunn som forveksler utvikling med ekspansjon.

Dette er en av de mest rammende kritikker av autoritær vekstfilosofi og markedsliberalisme jeg har kommet over, som også minner meg om min borgerrett og borgerplikt, min faktiske stemmerett ved valg, retten til min egen stemme, en høylytt rett til mitt eget sinne, retten til å synge med mitt eget nebb, selv i pandemiens tid. Men hva hvis pandemien sprer apati, og slik sementerer *status quo*, både politisk og poetisk?

Miles Davis igjen: *Knowledge is freedom and ignorance is slavery*. Her har vi vår viten, her har vi våre sanselige erfaringer, her har han en trompet, her har du et trommesett, her har jeg en penn, og det er ikke bare ordene jeg skriver, det er ordene jeg ikke skriver, det er ikke bare slagene du slår, men også slagene du ikke slår, det er ikke bare notene du spiller, det er notene du ikke spiller: *It's not the notes you play, it's the notes you don't play*. Eller løp og kjøp en togbillett, ta plass på toget NOSTALGI, lytt til rommet mellom dunket fra hver skinneskjøt og syng med. For med rytmisk sang vil verden erobres og bedras, gjenerobres og gjenbedras og atter gjenerobres.

Den nylig avdøde svenske musikklegenden Peps Persson har sagt:

Rytmen har alltid varit central för mig. Vesterlandsk musikteori har ju övergett rytmen til förmån för melodi – Musik är matematik för oss. Men rytmer, de är biologi. Hela universet är rytm. Kvantefysiken, atomernas uppbyggnad och allting, det bygger på rytm, rytmiska förhållanden mellan svängningar i materien. Rytm er alt. Man kan inte förklara det på annat sätt.

Men kanskje kan et dikt:

THE RHYTHM

It is all a rhythm,
from the shutting
door, to the window
opening,

the seasons, the sun's
light, the moon,
the oceans, the
growing of things,

the mind in men
personal, recurring
in them again,
thinking the end

is not the end, the
time returning,
themselves dead but
someone else coming.

If in death I am dead,
then in life also
dying, dying . . .
And the women cry and die.

The little children
grown only to old men.
The grass dries,
the force goes.

But is met by another
returning, oh not mine,
not mine, and
in turn dies.

The rhythm which projects
from itself continuity
bending all to its force
from window to door,
from ceiling to floor,
light at the opening,
dark at the closing.

(Robert Creely)

Slik også arbeidsrytmer har erobret verden, har mennesket erobret verden. Slik har ikke minst Afrika erobret verden, med rytme som tøyler og binder, men frigjør og livgir, fra selve unnfangelsens rytme, fra slaveri og raseri til kollektiv sang, til et besinnelsens raseri, til en felles melankoli, rytmen i arbeidet på bomullsmarkene, i felles løft med felles muskler, til en rytme som tøylet raseriet, til et raseri som kanskje var mulig å leve med. En rytme mer innebygd i musikkuttrykket blant slavene på de få områder i fastlands-Nord-Amerika, blant annet fordi de engelske slaveiere fryktet tromming. Den forbandt slavene med hverandre, dens auditive og visuelle kraft og dynamikk var de nemlig ikke i stand til å kode. Men helt i begynnelsen av slaveoverfarten fra Afrika, var tromming tillatt, men det var før slavedriverne skjønnte at tromming også kunne være skjebnesvangre konspirasjoner slavene imellom.

Også blåseinstrumenter ble forbudt, forbudet førte til andre måter å skape rytmer på, såkalt *bed clapping* og tramping med føttene og *patting*

juba, en rytmisk dans utviklet av slaver fra Kongo, også på grunn av forbudet mot trommer.

Dette er en av grunnene til at de trommeløse *spirituals* ble mer utbredt på fastlandet i Nord-Amerika. En annen grunn var at slavene her var hentet fra mer vokal- og strengebaserte musikkulturer, som f.eks. Mali og Senegal. I Nord-Amerika var Mississippi-regionen en del av fastlands-USA der trommer ble mer akseptert. Disse regionene ble da også i utgangspunktet kolonisert av andre enn protestantisk/anglikanske engelskmenn, nemlig katolske franskmenn og spaniere. På øyene i Karibia ble tromming mer akseptert og utbredt, da slaver der ble tatt fra områder i Afrika der trommekulturen sto spesielt sterkt fra før; Kongo, Ghana, Nigeria og Kamerun. Men senere ble faktisk tromming forbudt også der, og på Cuba, Haiti, Trinidad og i Den dominikanske republikk.

Trommeslag og hjerteslag er i utgangspunktet mer eksistensielle og ganske upolitiske. Men som metronomer er de selvpopholdesmaskiner av beste merke; ett-to-ett-to, en støvel-helst-to! Mens noen rytmefigurer kan diagnostiseres som hjerteflimmer, kan andre være absolutt autoritetsknuserske. Jeg glemmer aldri scenen i Volker Schlöndorffs film *Blikktrommen*, etter boka av Günter Grass, der lille Oskar lykkes tromme et helt nazi-messingkorps sønder og sammen, i et rytmisk motangrep.

TUNG-TUNG-TUNG-TUNG, er ikke kun den versefot soldater helst marsjerer i, men også slik verden er erobret, i alle fall til nå, men noen forsøk på erobringer kan altså slås tilbake, også med ikke-militante versefotter, som med trokeiske Tung-lett-Tung-lett-taktikker, eller med jambiske lett-Tung-lett-Tung-strategier. Eller ved hjelp av en slags lyrisk/dystopisk selvomsorg:

Gud går oss, Faen får oss, flår for salg såvel av skinn som bein og sinn
 Sådan er kapitalismen, men det er vårt Don Quijote-prosjekt
 å alltid prøve komme den i forkjøpet
 Stikke krøtter i prognosene og maur i dens marsjer
 Og om utakk er en menigs lønn
 er utakt alle løytnanters

GÅR-meg-O-ver-SJØ-og-LAND, der-MØ-ter-JEG-en-GAMM-el-MANN, han danser med sin dame fram: TUNG-lett-lett, TUNG-lett-lett, DAK-ty-los! DAK-ty-los! Mens man kan si at imperier har erobret i mitraljøre- og i marsjtakt, kan man si at erobringene er holdt ved like (som både kollektiv og individuell forførelseskunst) nettopp i valsetakt, ikke minst i wienervalsetakt. Og det kanskje i større grad enn andre danseverseføtter som a-na-PEST (lett-lett-TUNG) som ved siden av DAK-ty-los er de eneste verseføttene som faktisk beskriver seg selv rytmisk. Uansett hva slags perkussive midler jeg har til rådighet, må jeg jo stadig spørre meg selv, men målet, hva er nå det? Målet er selvfølgelig også middelet, målet er å dele hver dag inn i den takt, som holder meg borte fra kaos og anarki, og deler dagen akkurat i de antall slag, som temmer meg, og dermed gjør meg fri.

Hvis da ikke annet drukner meg, men da vil mine rop om hjelp være fulle av hull, slik som i det telegrafiske rop om hjelp: SOS (kort-kort-kort – lang-lang-lang – kort-kort-kort). Under annen verdenskrig benyttet forøvrig BBC åpningsmotivet fra Beethovens Skjebnesymfoni (lett-lett-lett-Tung) i sine nyhetssendinger, som også er morsetegn for V (for Victory), selve skjebneversefoten.

Men hva betyr ellers all verdens hørbare eller så vidt hørbare slag, hjerters smerteslag og gledesslag? Og hva betyr rommene imellom? Stillhetene imellom? De representerer også rytmer. Rytmer som rutiner, gå samme runden hver morgen, hver kveld, han eller hun, med eller uten hund, året rundt, rundt og rundt, for det er ved hjelp av slike stramme rutiner, i tid og rom, man blir i stand til å registrere forandringer med størst mulig presisjon, i følge med årstidene, på faste snublestier over faste snublesteiner, for å falle som løv faller, for å falle som snø faller, så lenge vi har årstider og klodens rutinerte piruetter, så lenge har vi kloden, før en dag den (mot formodning?) slipper taket i jordaksen og raser gjennom verdensrommet med et nesten uhørlig SOS. Men før det, mon kloden nok en gang lar seg gjenerobre? Hva sier Rolf Jacobsen? Han ber oss på vegne

av havet, på vegne av selve opphavet, om å tie, om å tenke etter, med sitt rytmisk insisterende og anafore «Hyss!»:

Hyss sier havet
Hyss sier den lille bølgen ved stranden, hyss
ikke så voldsomme, ikke
så stolte ikke
så bemerkelsesverdige.
Hyss
sier bølgekammene som
flokker seg om forbergene
strandbrenningene. Hyss
sier de til menneskene
det er *vår* jord
vår evighet.

Litteratur

- Creely, R. (2006). The Rhythm. I *The collected poems of Robert Creely: 1945–1975* (P. Creely, Red.) (s. 265–266). University of California Press.
- Jacobsen, R. (1965). *Stillheten etterpå – – Dikt*. Gyldendal Norsk Forlag.
- Jacobsen, R. (1969). Hyss – –. I *Headlines. Dikt* (s. 15). Gyldendal Norsk Forlag.